

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3374/2566

พนักงานอัยการจังหวัดตากโจทก์ นาย ว.จำลอง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 195, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3, ป.อ. มาตรา 3, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ, ป.อ. มาตรา 91, พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 90, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97, ป.อ. มาตรา 78, ป.ยาเสพติด มาตรา 1, ป.ยาเสพติด มาตรา 90, ป.ยาเสพติด มาตรา 145, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 57, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 7, ป.ยาเสพติด มาตรา 162, ป.อ. มาตรา 17, ป.วิ.อ. มาตรา 159, ป.อ. มาตรา 92

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลชั้นต้นเป็นศาลจังหวัด การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 26 การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีและมีคำสั่งยกคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่ของจำเลยโดยผู้พิพากษาคนเดียวเป็นผู้พิจารณานั้น เป็นการไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24 (2) และมาตรา 26 เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวมีลักษณะเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคณะเดียวที่จะออกคำสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องและมีผลให้ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 อย่างไรก็ตามคดีนี้เป็นชั้นขอให้กำหนดโทษใหม่ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดโดยจำเลยกำลังรับโทษอยู่ แม้คำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อคดีขึ้นมาสู่ศาลฎีกาแล้วถือว่าสำนวนความตามคำร้องของจำเลยปรากฏแก่ศาลฎีกาตาม ป.อ. มาตรา 3 (1) ศาลฎีกาจึงวินิจฉัยว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังหรือไม่โดยไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่โดยให้ผู้พิพากษาคณะองค์คณะและศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาใหม่อีก

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า จำเลยมีความผิดตาพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง, 57, 66 วรรคหนึ่ง, 91 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย จำคุก 4 ปี ฐานเสพเมทแอมเฟตามีนและฐานเป็นผู้ขบขี่เสพเมทแอมเฟตามีน เป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91 อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 8 เดือน เพิ่มโทษกระทงละกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นจำคุก 6 ปี ฐานเป็นผู้ซื้ซื้เมทแอมเฟตามีน เป็นจำคุก 12 เดือน รวมจำคุก 6 ปี 12 เดือน ลดโทษให้กระทงละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 3 ปี 6 เดือน ริมของกลาง พักใช้ใบอนุญาตขับรถของจำเลยมีกำหนด 6 เดือน จำเลยยื่นคำร้องขอให้กำหนดโทษใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีคำสั่งว่า กำหนดโทษตามคำพิพากษาอยู่ในระหว่างโทษตามบทบัญญัติกฎหมายที่แก้ไขใหม่ โทษตามคำพิพากษาจึงไม่หนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง กรณีไม่อยู่ในเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ที่ศาลจะกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ได้ จึงให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดพิพากษายืน จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง, 57, 66 วรรคหนึ่ง, 91 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง, 157/1 วรรคสอง และเพิ่มโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 เมื่อจำเลยยื่นคำร้องอ้างว่ามีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้บังคับแล้ว ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีการแก้ไขฐานความผิดและบทกำหนดโทษที่ลงแก่จำเลยเปลี่ยนแปลงไป อันมีผลต่อคำพิพากษาและการลงโทษจำเลยโดยอาจทำให้จำเลยได้รับการลดโทษลดอัตราส่วนโทษจำคุก และโทษปรับ หรือได้รับการปล่อยตัว จำเลยมีความประสงค์จะได้รับประโยชน์จากประมวลกฎหมายยาเสพติดเนื่องจากเป็นกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลย คดีจึงมีประเด็นข้อพิพาทว่า กรณีมีเหตุกำหนดโทษให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายยาเสพติดที่บัญญัติในภายหลังซึ่งเป็นคุณแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) หรือไม่ คดีนี้ศาลชั้นต้นเป็นศาลจังหวัด การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 26 การที่ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีนี้และมีคำสั่งยกคำร้องขอกำหนดโทษใหม่ของจำเลยโดยผู้พิพากษาคณะเดียวเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 24 (2) และมาตรา 26 เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวมีลักษณะเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดีซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาคณะเดียวที่จะออกคำสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องและมีผลให้ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 อย่างไรก็ตาม คดีนี้เป็นชั้นขอให้กำหนดโทษใหม่ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด โดยจำเลยกำลังรับโทษอยู่ แม้คำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังวินิจฉัยข้างต้น แต่เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแล้วถือว่าสำนวนความตามคำร้องของจำเลยปรากฏแก่ศาลฎีกาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ศาลฎีกาจึงเห็นควรวินิจฉัยว่าโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานี้หนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังหรือไม่ โดยไม่ต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องขอกำหนดโทษใหม่โดยให้

ผู้พิพากษาศรบบองค์คณะและศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาใหม่อีก ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 บัญญัติว่า ถ้ากฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิด ให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าในทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่กรณีที่เกิดถึงที่สุดแล้ว ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ หรือกำลังรับโทษอยู่และโทษที่กำหนดตามคำพิพากษานักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง...ให้ศาลกำหนดโทษเสียใหม่ตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง... ดังนี้ คำว่า กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดหรือกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดดังกล่าวมานั้น หมายถึงกฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นความผิดหรือบัญญัติถึงกำหนดโทษหรือโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งคดีนี้ลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ฐานเสพเมทแอมเฟตามีนและฐานเป็นผู้ซื้เสพเมทแอมเฟตามีน และเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดอีก หากมีการแก้ไขบทกฎหมายดังกล่าวในทางที่เป็นคุณแก่จำเลยผู้กระทำความผิดและมีผลที่จะทำให้จำเลยได้รับโทษน้อยลง ศาลย่อมมีอำนาจแก้ไขโทษที่จะลงแก่จำเลยได้ภายในเงื่อนไขของมาตรา 3 นั้น การปรับบทลงโทษฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 1 นิยามคำว่า จำหน่าย ให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย ดังนั้น การมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายจึงเป็นความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน ซึ่งความผิดของจำเลยต้องด้วยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง, 66 วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 90, 145 วรรคหนึ่ง โดยประมวลกฎหมายยาเสพติดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดอยู่เช่นเดิม ส่วนบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66 วรรคหนึ่ง มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นโทษหลายสถานให้ศาลเลือกใช้ดุลพินิจลงแก่จำเลยได้ แต่ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 145 วรรคหนึ่ง มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท โดยไม่มีโทษขั้นต่ำ ดังนั้นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดและกฎหมายที่ใช้ในภายหลังการกระทำความผิดมีทั้งส่วนที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่จำเลย จึงต้องใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณแก่จำเลยไม่ว่าในทางใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 ส่วนการปรับบทลงโทษฐานเสพเมทแอมเฟตามีนและฐานเป็นผู้ซื้เสพเมทแอมเฟตามีนนั้น ความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีนตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 57 ต้องด้วยบทกำหนดโทษตามมาตรา 91 ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยประมวลกฎหมายยาเสพติดบัญญัติไว้ในมาตรา 104 ต้องด้วยบทกำหนดโทษตามมาตรา 162 มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนี้ ประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในภายหลังกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การเสพเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดเช่นเดิม สำหรับความผิดฐานเป็นผู้ซื้เสพเมทแอมเฟตามีนนั้น พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 7 กำหนดโทษบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่อ้างถึงบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นอ้างถึงบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดในมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน เมื่อพระราชบัญญัติตราจรรยาบทก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง อ้างถึงพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 91 จึงถือว่าอ้างถึงประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 162 ซึ่งเป็นบทกำหนดความผิดเกี่ยวกับการเสพ

ยาเสพติดให้โทษในการเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีนจึงต้องด้วยบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 157/1 วรรคสอง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษอีกหนึ่งในสาม ซึ่งหมายความว่ารวมถึงประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 162 ด้วย ดังนี้ เมื่อโทษจำคุกในความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและฐานเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีนที่กำหนดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นไม่หนักกว่าโทษจำคุกที่กำหนดตามพระราชบัญญัติที่บัญญัติในภายหลัง กรณีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษความผิดฐานดังกล่าวให้จำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) ส่วนการเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดอีกนั้น บทบัญญัติเรื่องการเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 97 ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่มีบทบัญญัติให้เพิ่มโทษ ดังนี้ ศาลจึงไม่อาจเพิ่มโทษจำเลยตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดที่ถูกยกเลิกไปแล้วและกฎหมายที่ใช้ในภายหลังกระทำความผิดได้ การเพิ่มโทษกึ่งหนึ่งจึงหนักกว่าโทษที่กำหนดตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังจึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดโทษจำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) อย่างไรก็ตาม เมื่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 บัญญัติว่า บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาให้นำไปใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย ดังนั้น แม้กฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอันเป็นกฎหมายอื่นที่ไม่ใช่กฎหมายในประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้บัญญัติเรื่องเพิ่มโทษเพราะกระทำผิดอีกไว้ ก็ได้หมายความว่าศาลไม่อาจเพิ่มโทษตามบทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญา เมื่อจำเลยกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอีกโดยไม่เจตหลาบและโจทก์ได้ขอให้เพิ่มโทษจำเลยตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มาตรา 97 ไว้แล้ว ย่อมถือได้ว่าโจทก์มีความประสงค์จะขอเพิ่มโทษฐานไม่เจตหลาบและได้กล่าวในคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 159 วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 แล้วด้วย ศาลย่อมมีอำนาจเพิ่มโทษจำเลยหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 ที่เป็นบททั่วไปได้พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และให้กำหนดโทษ การเพิ่มโทษจำเลยใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 (1) โดยเพิ่มโทษกระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นจำคุก 5 ปี 4 เดือน ฐานเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีน เป็นจำคุก 10 เดือน 20 วัน เมื่อลดโทษให้กระทงละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้ว ฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย คงจำคุก 2 ปี 8 เดือน ฐานเป็นผู้ขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีน คงจำคุก 5 เดือน 10 วัน รวมจำคุก 2 ปี 13 เดือน 10 วัน

องค์คณะ

เทพ อิงคสิทธิ์ · จาตุรงค์ สรณวัตร · วิเชียร อภิรัตน์มนตรี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3374/2566>